

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«01» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТВОРЧИЙ СЕМІНАР: ПРОЗА

для студентів

рівня вищої освіти: другого (магістерського)

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.01 Українська мова і література

освітньої програми: 035.01.02 Літературна творчість

Київ-2023

Розробник:

Башкирова Ольга Миколаївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Викладач:

Башкирова Ольга Миколаївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Бондарева Олена Євгенівна, професор, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Протокол від 31 серпня 2023 р. № 10
Завідувач кафедри Олена БРОВКО (Олена БРОВКО)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____

31 серпня 2023 р.

Гарант освітньої програми Тетяна ВІРЧЕНКО (Тетяна ВІРЧЕНКО)

Робочу програму перевірено

01 вересня 2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Світлана ГОРОБЕЦЬ (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20_ / 20_ н.р. _____	_____	«_» _____	20__ р., протокол № _____
(підпис)	(ПІП)		
на 20_ / 20_ н.р. _____	_____	«_» _____	20__ р., протокол № _____
(підпис)	(ПІП)		
на 20_ / 20_ н.р. _____	_____	«_» _____	20__ р., протокол № _____
(підпис)	(ПІП)		
на 20_ / 20_ н.р. _____	_____	«_» _____	20__ р., протокол № _____
(підпис)	(ПІП)		
на 20_ / 20_ н.р. _____	_____	«_» _____	20__ р., протокол № _____
(підпис)	(ПІП)		

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Творчий семінар	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, зокрема:	120
Аудиторні	32
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	50
Форма семестрового контролю	екзамен

Змістовий модуль: Творчий семінар: проза	
Курс	1
Семестр	2
Обсяг кредитів	1
Обсяг годин, зокрема:	30
Аудиторні	8
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	10
Самостійна робота	10
Форма семестрового контролю	екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати у студентів розуміння принципів побудови художнього прозового тексту, вміння здійснювати його цілісний аналіз, визначати характер взаємозв'язку різних текстуальних рівнів, на яких реалізується жанровий, фабульний, тематичний зміст твору.

Завдання – сформувати наступні **програмні компетентності**

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК- 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК – 13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК – 6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань

ФК – 8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК – 9 Здатність ефективно управляти авторськими правами на художні твори

ФК – 10 Здатність створювати оригінальні літературні твори.

ФК – 11 Здатність володіти умінням відбирати життєвий матеріал, композиційно його вибудовувати; демонструвати вміння створювати літературну основу майбутнього сценарію відповідно до обраного жанру, аудиторії тощо.

ФК – 12 Усвідомлення теоретичних засад поетичної мови і активне практичне використання їх у власній творчості.

ФК – 13 Здатність давати літературно-критичну оцінку художнім творам з урахуванням сучасних мистецьких тенденцій; оцінювати зразки літературно-критичної думки.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

ПРН-У-1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-У-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-У-5 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-У-7 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти літературної творчості.

ПРН-У-10 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН-С-2 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН-С-5 Багатоаспектно і об'єктивно оцінювати художні якості авторського рукопису; сучасні та класичні художні твори.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт						
			Аудиторна					Самостійна робота	
			Лекції	Семінари	Практичні	Модульний контроль	Семестровий контроль		
Модуль 1. Провідні тенденції розвитку сучасної прози. Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.									
1.	Провідні тенденції розвитку сучасної прози.	9	2	2			5	5	
2.	Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.	9	2	2			5	5	
	Усього	30	4	4		2	10	10	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Провідні тенденції розвитку сучасної прози.

Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.

Тема 1. Провідні тенденції розвитку сучасної прози.

Особливості соціокультурної ситуації, в якій розвивається сучасна вітчизняна і світова проза (постмодернізм і постпостмодернізм). Концептуальна відмінність вітчизняного постмодернізму від світового. Роман і новела як провідні жанри сучасної прози. Основні тенденції розвитку сучасної романістики.

Тема 2. Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.

Поняття ідіостилу. Чинники індивідуально-авторського стилю. Рецепція художнього твору як соціально-історична проблема. Закономірності розвитку літератури і суспільства. Проблема митця в контексті своєї доби.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1	
		К-ть одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом			59
Максимальна кількість балів: 59			
Розрахунок коефіцієнта: $59:15=4$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Тема 1. Провідні тенденції розвитку сучасної прози.

Прочитайте книгу М. Кундери «Порушені заповіді». Дайте відповіді на питання:

1. Концепція розвитку світового роману М. Кундери.
2. Формування літературного канону: критерії і принципи.
3. Жанрові особливості роману.
4. Класичний і сучасний роман: порівняльна характеристика.
5. Світ художнього твору: принципи рецепції й аналізу.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Змістове наповнення	1 бал
2.	Самостійність викладу	1 бал
3.	Аргументованість тез	1 бал
4.	Використання фактичного матеріалу.	1 бал
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	1 бал
	Разом	5 балів

Тема 2. Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.

Прочитайте книгу Р. Бредбері «Дзен в мистецтві написання книг». Дайте відповіді на питання:

1. Терапевтична й компенсаторна роль художньої прози.
2. Новелістичне, романне і драматичне мислення: точки дотику.
3. Принципи розбудови сюжету.
4. Джерела творчого натхнення, провідні мотиви творчості і їх походження.
5. Роль підсвідомості у творчому акті.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм

1.	Змістове наповнення	1 бал
2.	Самостійність викладу	1 бал
3.	Аргументованість тез	1 бал
4.	Використання фактичного матеріалу.	1 бал
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	1 бал
	Разом	5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1.

1. Які, на вашу думку, провідні особливості й перспективи розвитку сучасного літературного процесу?
2. Секрети письменницької майстерності від М. Кундери і Р. Бредбері.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Вивчення студентами навчальних дисциплін «Творчий семінар: проза» завершується іспитом за результатами вивчення блоку навчальних дисциплін «Творчий семінар».

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового іспиту (максимум 40 балів), що передбачає виконання трьох завдань:

- 1) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: поезія» (20 балів);
- 2) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: проза» (10 балів);
- 3) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: драматургія» (10 балів).

До іспиту допускаються студенти, що набрали не менше 35 балів. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- самостійність мислення,
- аргументованість тез,
- вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Поняття художньої картини світу.
2. Авторська свідомість і герой-персонаж.
3. Наративні стратегії у художньому прозовому творі.
4. Імпліцитний читач: засоби репрезентації в тексті.
5. Художній концепт. Індивідуально-авторська концептосфера.
6. Словесний образ.
7. Художня деталь: роль у творі. Композиція деталей.
8. Художня мова прозового твору.
9. Мова автора і мова героя.
10. Система персонажів: сюжетні чинники, авторські інтенції.
11. Поняття стилю в літературознавстві.
12. Авторський ідіостиль: чинники.
13. Термін «художня проза».
14. Основні етапи становлення художньої прози у світовій літературі.
15. Епічне, ліричне, драматичне мислення в художній прозі.
16. Основні прозові жанри сучасної літератури: традиції та новаторство.
17. Постать автора і авторська маска в сучасній літературі.
18. Жанрові форми та взаємодія з нехудожніми жанрами в сучасній прозі.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	I	II
Модуль	Модуль 1	
Назва модуля	Провідні тенденції розвитку сучасної прози. Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу.	
Кількість балів за модуль	59 б.	
Лекції	Лекція 1	Лекція 2
Теми лекцій	Провідні тенденції розвитку сучасної прози (1б.)	Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу (1б.)
Теми семінарських занять	Провідні тенденції розвитку сучасної прози (11б.)	Індивідуально-авторський стиль як одиниця літературного процесу (11б.)
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5б.)	Самостійна робота 2 (5б.)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 б.	
Підсумковий контроль	Іспит	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основи

1.Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: [монографія] / Н.І.Бернадська. – К.: Академвидав, 2004. – 367 с.

2.Бовсунівська Т.В. Жанрові модифікації сучасного роману / Т.В.Бовсунівська. – Харків: «Діса плюс», 2015. – 368 с.

3.Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: [підручник / за науковою редакцією О. Галича] / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К.: Либідь, 2001. – 487 с.

- 4.Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодернізм: [монографія]; [вид. 2-ге, випр. і допов.] / Гундорова Т. – К.: Критика, 2013. – 344 с.
- 5.Гундорова Т. Транзитна культура: Симптоми постколоніальної травми / Тамара Гундорова. – К.: Грані-Т, 2013. – 548 с. (Серія «De profundis»).
- 6.Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес / Володимир Даниленко. – К.: Академвидав, 2008. – 352 с.
7. Денисюк І. О. Розвиток української малої прози ХІХ – поч. ХХ ст. / І.О. Денисюк. – Львів: Науково-видавниче т-во «Академічний експрес», 1999. – 280 с.
- 8.Енциклопедія постмодернізму: [пер. з англ.] / [за ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора]; – К.: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2003. – 503 с.
- 9.Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.
- 10.Ткаченко А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) / Анатолій Ткаченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.

Додаткові

- 11.Гребенюк Т.В. Подія в художній системі сучасної української прози: морфологія, семіотика, рецепція: монографія / Т.В.Гребенюк. – Запоріжжя: Просвіта, 2010. – 424 с.
- 12.Гундорова Т. Кітч і Література. Травестії / Тамара Гундорова. – К.: Факт, 2008. – 284 с.
14. Гундорова Т. Літературний канон і міф / Тамара Гундорова // Слово і Час. – 2001. – № 5. – С. 15 – 24.